

Z prac z zakresu inżynierii ontologicznej na styku informatyki i filozofii

Profesor Piotr Kulicki, Katedra Podstaw Informatyki, Instytut Filozofii KUL

Inżynieria ontologiczna zajmuje się formalnym modelowaniem pojęć, relacji i założeń ontologicznych w taki sposób, aby mogły one być wykorzystywane przez systemy informatyczne. Łączy ona narzędzia logiczne i informatyczne z refleksją filozoficzną nad strukturą rzeczywistości, znaczeniem pojęć i statusem różnego rodzaju bytów prowadzoną w praktycznym kontekście reprezentacji wiedzy. W ramach referatu przedstawiona zostanie koncepcja budowania ontologii szczegółowej (dziedzinowej) na bazie ontologii wyższego rzędu. Zaprezentowane zostaną także przykłady zastosowania tej koncepcji realizowane przez zespół osób związanych z Katedrą Podstaw Informatyki KUL. W szczególności pokrótce omówione zostaną: ontologia praw naukowych i ontologie z dziedziny motoryzacji oraz kwantowego cyberbezpieczeństwa. Wskazane zostaną zastosowania tych systemów reprezentacji wiedzy między innymi do prezentacji i automatycznego przetwarzania wyników badań naukowych, efektywnego wyszukiwania informacji, formalizacji rozumowań dotyczących odpowiedzialności oraz grafowej prezentacji wiedzy. W końcowej części referatu poruszona zostanie kwestia użyteczności ontologii we współczesnej rzeczywistości, w której coraz większą rolę odgrywają systemy oparte o duże modele językowe. Powstaje bowiem pytanie czy przynoszą one kres inżynierii ontologicznej, czy wręcz przeciwnie, obecna sytuacja daje szanse tej dziedzinie na nowy początek.